

سینوحہ

(متن کامل)

(جلد اول)

میکا والتاری

ترجمہ ی: دکتر احمد بہپور

چاپ دوازدہم

انتشارات جویا

تہران ، ۱۳۹۶

این اثر ترجمه‌ای است از:

SINUHE DER AGYPTER

Mika Waltari

سرشناسه

: والتاری، میکا، ۱۹۷۹-۱۹۰۸م.

Waltari, Mika

عنوان و نام پدیدآور

: سینوچه / میکا والتاری؛ ترجمه‌ی احمد بهپور.

مشخصات نشر

: تهران: جویا، ۱۳۹۶.

شابک

: دوره، (چاپ دوازدهم) 8-87-964-2895-978

ج. 7۱-84-2895-964-978

ج. 4۲-85-2895-964-978

موضوع

: داستان‌های فنلاندی - قرن ۲۰م.

شناسه افزوده

: بهپور، احمد، ۱۳۱۷ - ۱۳۸۰، مترجم

رده بندی دیویی

: ۸۹۴/۵۴۱۳۳

انتشارات جویا

تهران • تجریش • خیابان دزاشیب • روبه‌ی بانک صادرات • پلاک ۹۰:
تلفن و نمابر ۲۲۷۳۸۸۲۸ • راه ۷۰، ۹۱۲۱۷۹۱۰ - ۹۱۹۲۳۵۹۰۴۲

نام کتاب:

سینوچه

نویسنده:

میکاتومی والتاری

مترجم:

دکتر احمد بهپور

حروفچینی:

امیر عباسی

لینوگرافی:

صحیفه نور

چاپ و صحافی:

روز

شمارگان:

۳۰۰ جلد

نوبت چاپ:

دوازدهم، ۱۳۹۶ (چاپ اول یک جلدی)

بها:

۸۰۰۰۰ تومان

شابک جلد اول:

۹۷۸-۹۶۴-۲۸۹۵-۸۴-۷

شابک جلد دوم:

۹۷۸-۹۶۴-۲۸۹۵-۸۵-۴

شابک دوره دو جلدی:

۹۷۸-۹۶۴-۲۸۹۵-۸۷-۸

آدرس و سایت:

<http://www.jooyapub.com>

پست الکترونیکی:

info@jooyapub.com

تمام حقوق برای انتشارات جویا محفوظ است و هرگونه تکثیر اعم از چاپی یا الکترونیکی بدون اجازه نشر ممنوع و برطبق قانون مولفان و مصنفان قابل پیگیری است.

فهرست

پیشگفتار یک

کتاب اول

دفعه اول: قایق بافته از جگن	۱
دفعه دوم: سالی زندگی	۴۷
دفعه سوم: جدوی طبوه	۸۹
دفعه چهارم: سفر نقر نر	۱۴۹
دفعه پنجم: خابیری ها	۱۹۹
دفعه ششم: روز شاه قلاب	۲۴۵
دفعه هفتم: مینه آ	۳۱۳
دفعه هشتم: خانه‌ی تاریک	۳۵۹
دفعه نهم: دُم نهنگ	۴۱۱

کتاب دوم:

دفعه اول: شهر بلندای آسمان	۴۸۱
دفعه دوم: مریت	۵۴۱
دفعه سوم: ساعت آبی، شاهی بر گذر زمان	۶۲۹
دفعه چهارم: امپراتوری آتون بر روی زمین	۶۸۱
دفعه پنجم: نبرد مقدس	۷۴۹
دفعه ششم: حارمحب	۸۳۱

پیشگفتار

کتابی که خواننده ارجمند پیش رو دارد، سومین بار است که به فارسی ترجمه و منتشر می‌شود. بدین نیت هرگز آن نبوده که با ترجمه این داستان تاریخی در برابر پیش‌کسوتان ایران ترجمه‌ای شده باشد و یا گرمی بازار آن اسم و رسمی و آب و نانی فراهم آورد، تنها امید این کار، خواهش دوستی بود که خود متن کامل «سینوحه مصری» را به زبان اصلی خریدم و می‌گفت، دریغ است اگر این داستان جذاب و آموزنده به طور کامل ترجمه و منتشر نشود و ضمناً می‌دانست متن کامل سینوحه مصری - به زبان آلمانی - را حقیر در اختیار دارم، بنابراین برگردان آن را به فارسی برعهده بنده گذاشت و به این ترتیب نیز عمل می‌کند. به هر حال برای شناساندن هر چه بیشتر این اثر معروف و خواندنی تصمیم گرفته شد، اولاً از شیوه نگارش نویسنده دوری نشده و حتی المقدور زبانی را برای ترجمه برگزینیم که به نحوه انشاء کتاب نزدیک‌تر باشد و ثانیاً با تهیه پانوشته‌های سودمند و ضروری به ویژه درباره خدایان مصر باستان از سرگشتگی و ابهام خواننده جلوگیری کرد تا با تفسیرهای نویسنده و پیام‌های وی بهتر و آسان‌تر پی برد، چرا که این داستان اثری تاریخی و فراتر از یک زمان سرگرم‌کننده و مهیج است. نویسنده داستان در این کتاب به زندگی و سرنوشت آدمیان می‌پردازد و گاه به صورت اندرزگری حکیم، گاه در هیأت یک فیلسوف و نهایتاً به شکل طنزنویسی آگاه رخ می‌نماید. سینوحه مردی است دانش‌اندوخته و دنیادیده، اما اسیر فرامین قلب و احساسات خویش. او محور تمام تحرکات و اعمال آدمی را باطن و قلب او می‌داند و عقل و خرد را عاملی بی‌اثر و بیهوده در سرنوشت، و به همین جهت بر سر دو راهی جبر و اختیار سرگردان نمی‌ماند و سرنوشت از پیش

تعیین شده را برای آدمیان عامل تعیین کننده می پندارد و از ابتدا تا انتهای داستان بر این باور خویش پای می فشارد و برعکس نوکر و برده او کاپتاه که هیچگاه در پی اندوختن دانش نبوده است، عقل و خرد آدمی را انگیزه اعمال و تعیین کننده سرنوشت وی می داند و به همین سبب او که زمانی برده زرخرید بود بابهروه‌ری از نیروی تفکر و تأمل و با اتکا به تجاربی که در طول زندگی خویش آموخته است به تمام آرزوها و خواسته‌های دنیوی خود جامه تحقق می پوشاند، اما نویسنده داوری در ماهیت کامیابی بشر را در عرصه زندگی به عهده خواننده کتاب می گذارد: آیا سینوحه که با ابطار و نثار، وجود خویش را وقف معالجه بیماران می کند و ثروت و دارایی خود را که از رهگذر دانش، حذاقت و استادی خویش در طبابت به دست آورده است و در راه حفظ و برابری دشمنان خارجی و یا سیر کردن شکم گرسنگان به هدر می دهد کامیاب است یا کاپتاه که با استفاده از فرصت‌های مناسب، اوضاع بحرانی مملکت، قحطی و گرسنگی با زیرکی و دست یازیدن به حیلت و غدر به ثروت می رسد و در تجملات و ظواهر فریفته زندگی غرق و گرفتار می شود، موفق است؟ سینوحه که از ظلم و ستم و عوامفریبی خدیان لاهنان و فراعنه به ستوه آمده است سرانجام روی به خدای یکتا می آورد و با شجاعت عقاید خویش را در این زمینه آشکار می سازد و به پشتیبانی از بردگان و ستمکشان زمام خویش بر می خیزد و بی پروا ظلم و ستمی را که بر مردم محروم به ویژه کارگران معادن، بریان و بردگان و کنیزان از سوی کارگزاران حکومت اعمال می شود مورد انتقاد قرار می دهد و ابراز عقاید وی که در تمام زمینه‌ها انقلابی است، عاقبت برای او دردسرهای بزرگ پدید می آورد و هدف اصلی نویسنده نیز نمایاندن گذرایی زندگی و بی ارزش بودن مال و خردمندی است که بر اساس ریا و تزویر و ظلم فراهم آمده است ... چه بسا کاخها و زنان زیبا و تجملات طلایی که مشتی غبار بدل شده و...

ماجرای داستان در دوران سلسله هیجدهم فراعنه و علی‌الخصوص دوره فرعون آخناتون به اوج می رسد. به شهادت تاریخ این فرعون قصد آن داشت تا مذهب و زندگانی جدیدی بر پا دارد و طی سال‌های چهاردهم تا شانزدهم سلطنت خویش شهری رویایی را پی افکند، آمون را از سریر قدرت به زیر افکند و آتون خدای یکتا و محبوب خویش را بر پا کرد و با اشراف و عقایدشان به مخالفت برخاست اما با مرگ او

عقاید، مذهب و شهر جدیدالبنا بی‌رحمانه در هم کوبیده شد. مجسمه‌های او سرنگون گردید و نام او همه‌جا با لعن و نفرین همراه شد.

بعد از مدتی فرعون نه ساله «توت عنخ آمون» به سلطنت رسید، او به شهر قدیمی طیه بازگشت و شیوه‌های کهن را احیاء کرد. مرگ زودرس او حکومت را بعد از فراز و نشیب‌های فراوان در دست حارمحب قرار داد و که خود مؤسس سلسله جدید شد.... «میکاتومی والتاری»^۱ در ۱۹۰۸/۰۹/۱۹ در هلسینکی تولد یافت. پدرش از «عالمان دین» بود و اسلافش در فنلاند میانی کشاورز بودند. میکا والتاری نیز نخست الهیات‌پژوه، اما بعداً به ادبیات روی آورد و سرانجام پیش از آنکه در هلسینکی به عنوان «نویسنده آزاد» مقیم شود، روزنامه‌نویس بود و به کار ترجمه اشتغال داشت. آثار او در همان دوران نخست مورد توجه و پذیرش عام قرار گرفت و تنها اثر او در دهه ۱۹۲۰ به نام «وهم بزرگ» در سال ۱۹۲۸ انتشار یافت و توجه خوانندگان را برانگیخت. نخستین مجموعه آثار والتاری به شیوه غنایی بود و در این زمینه توفیق فراوان یافت. او در آثار خویش ویژگی‌های زندگی مردم فنلاند و محافل اشرافی این سرزمین را در تضاد با نحوه زندگی مردم مناطق دورافتاده کشور به رشته تحریر درآورده است. داستان تاریخی سینوح مصری شهرتی جهانی برای میکا والتاری به همراه داشت و به تمام زبان‌های دنیا ترجمه شده است. او در کنار داستان‌های بلندی که به شعر ساخته است، در ادبیات فنلاندی به عنوان درام‌نویس نیز جایگاهی والا دارد. داستان سینوح مصری را میکا والتاری بر پایه معلومات گسترده تاریخی خود نوشته است و در پرداختن این داستان، به‌ویژه از اطلاعاتی که هرودوت در شاهکار جاویدان خویش «تواریخ»^۲ آورده است، بهره بسیاری برداشته است. میکا والتاری در آخرین بخش داستان سینوحه چگونگی به قدرت رسیدن «حارمحب» مؤسس نوزدهمین سلسله فراعن مصر را شرح می‌دهد و این بخش نشان می‌دهد که سراسر داستان سینوحه مصری با رویدادهای تاریخی ارتباط نزدیک دارد.

1) Mikatoimi Waltari

۲. «تواریخ» نوشته هرودوت یونانی «پدر تاریخ» ترجمه با حواشی: از ع. وحید مازندرانی.

در مورد اینکه سینوحه شخصیتی است واقعی یا افسانه‌ای چیزی دانسته نشد، شاید او نیز همانند «یل سیستان» باشد که فردوسی بزرگ از او «رستم دستان» را ساخته است، شاید هم شخصیتی است خیالی که هر داستان‌نویسی خود چنین قهرمانانی می‌آفریند و جایگاهی در عالم ادب برای او پدید می‌آورد. اما سایر شخصیت‌ها - که تصاویر مجسمه‌های آنان به دقت انتخاب و در کتاب آورده شده چون اخناتون، ملکه تیه، نفر تی‌تی، باکتامون، توت عنخ آمون - جنبه‌ای واقعی دارند. در پایان از کوشش‌های بی‌دریغ آقای رضا جولایی که با ویرایش ادیبانه خویش به این ترجمه شکل بهتری بخشیده‌اند و با تهیه پانوشته‌های مفید و تصاویر زیبا راهنمای خرنندگان ارجمند گردیده‌اند سپاسگزار هستم.

تهران - احمد بهپور